

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТОМАТОЛОГІЇ №1

СТАН ПРИШИЙКОВИХ ВІДНОВЛЕНЬ ЗУБІВ В УМОВАХ ОРТОДОНТИЧНОГО ЛІКУВАННЯ

ДОЦЕНТ КАФЕДРИ СТОМАТОЛОГІЇ №1, К. МЕД. Н., ДОЦЕНТ
ДРАМАРЕЦЬКА СВІТЛАНА ІГОРІВНА

ЛИМАН, УКРАЇНА, 2023

АКТУАЛЬНІСТЬ

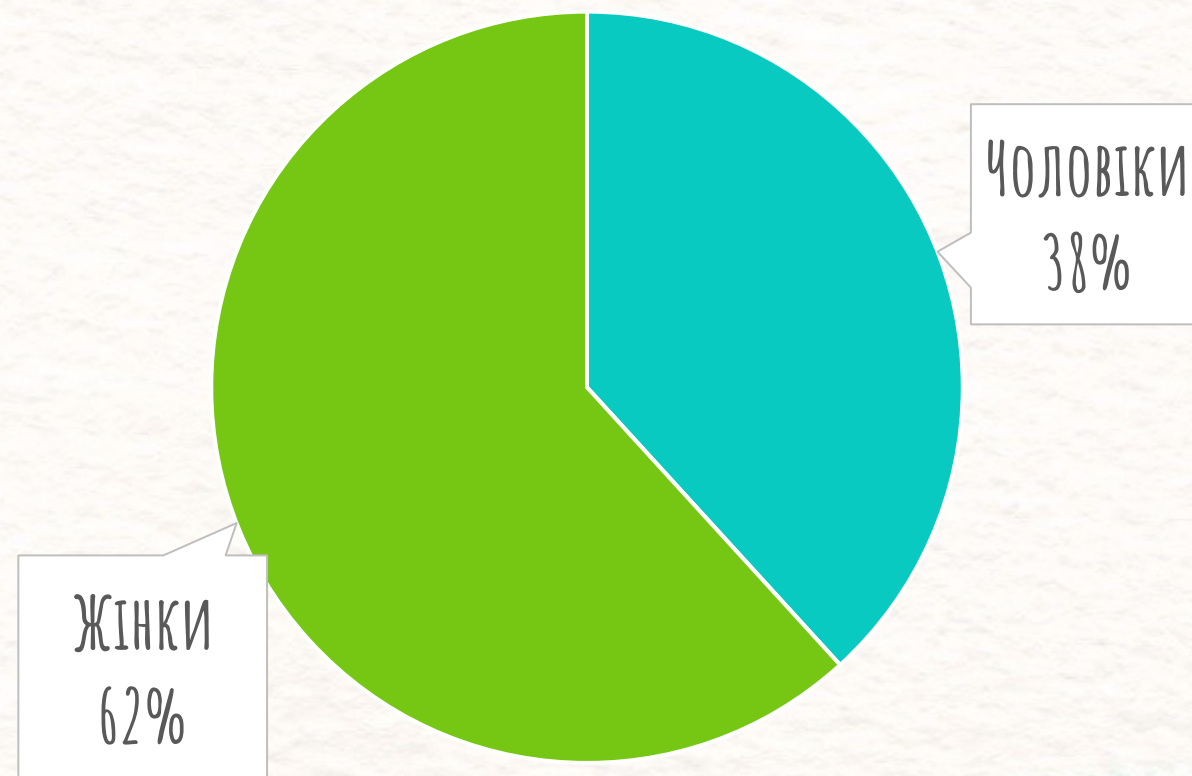
В ПОСТІЙНОМУ ПРИКУСІ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ОРТОДОНТИЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ НАЙЧАСТІШЕ ВИКОРИСТОВУЮТЬ БРЕКЕТ-СИСТЕМИ, АЛЕ НАЯВНІСТЬ ТАКОЇ АПАРАТУРИ ЗБІЛЬШУЄ РИЗИКИ КАРІЕСУ ЗУБІВ І ЗАХВОРЮВАНЬ ПАРОДОНТА (ПЛЮЩ М. В., 2018; LUCCHESI A., LARS B., 2021; КАСЬКОВА Л. Ф., 2022). ПІД ЧАС ТРИВАЛОГО ОРТОДОНТИЧНОГО ЛІКУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ НЕЗНІМНОЇ АПАРАТУРИ ОСОБЛИВО ВРАЗЛИВИМИ НА КАРІЕС СТАЮТЬ ПРИШИЙКОВІ ДІЛЯНКИ ЗУБІВ (METIN-GÜRSOY G., UZUNER F. D., 2018; FOZILOV U. A., 2020). ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЦИХ УРАЖЕНЬ ЗАСТОСОВУЮТЬ РІЗНІ МАТЕРІАЛИ, ЗОКРЕМА, ФОТОКОМПОЗИТИ ТА СКЛОІОНОМЕРНІ ЦЕМЕНТИ. ПРОТЕ ПОГІРШЕННЯ ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА ПІД ЧАС ОРТОДОНТИЧНОГО ЛІКУВАННЯ СУТТЕВО ВПЛИВАЄ НА СТАН ТАКИХ ВІДНОВЛЕНЬ.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

КЛІНІЧНА ОЦІНКА СТАНУ ПРЯМИХ ФОТОКОМПОЗИЦІЙНИХ
ВІДНОВЛЕНЬ У ПРИШИЙКОВИХ ДІЛЯНКАХ ЗУБІВ В ОСІБ,
ОРТОДОНТИЧНУ ПАТОЛОГІЮ В ЯКИХ ЛІКУЮТЬ НЕЗНІМНОЮ
АПАРАТУРОЮ.

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

ОБСТЕЖЕНО СТАН ЗУБІВ З
ПРИШИЙКОВИМИ ВІДНОВЛЕННЯМИ
З ФОТОКОМПОЗИЦІЙНИХ
МАТЕРІАЛІВ У 34 ОСІБ ВІКОМ ВІД 26
ДО 44 РОКІВ.

УСІ ПАЦІЄНТИ ПРОХОДИЛИ
ДОВГОТРИВАЛЕ ЛІКУВАННЯ
РІЗНОМАНІТНОЇ
ОРТОДОНТИЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ,
СЕРЕД ЯКОЇ БУЛИ ПОРУШЕННЯ
ПРИКУСУ, АНОМАЛІЇ
РОЗТАШУВАННЯ ТА СКУПЧЕНІСТЬ
ЗУБІВ.

Для лікування ортодонтичних
порушень протягом 1 року та довше
застосовували брекет-системи.

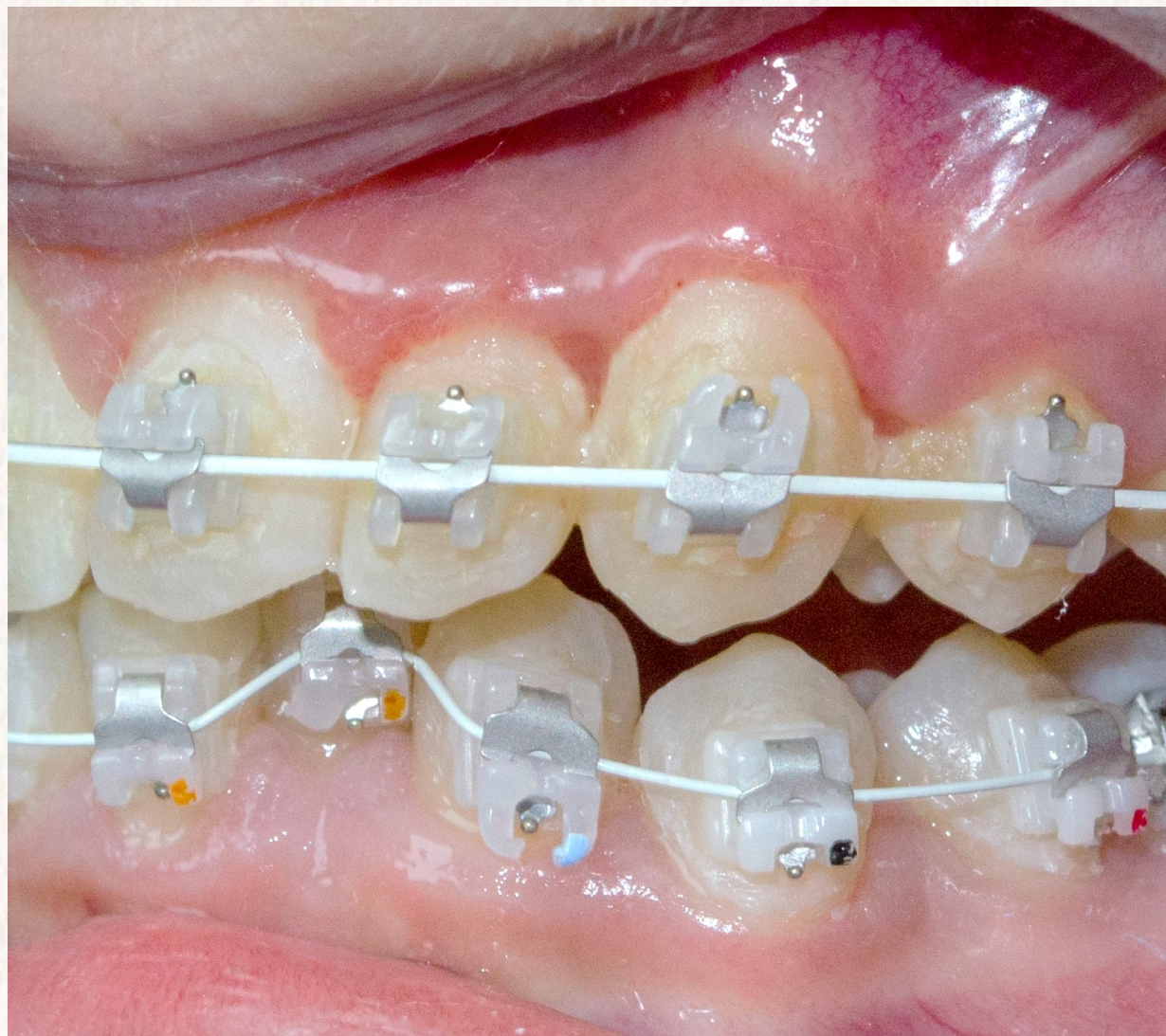

ФОТО ПРЕДСТАВЛЕНО З ВЛАСНОЇ КЛІНІЧНОЇ БАЗИ

ЗАФІКСОВАНІ НА ВЕСТИБУЛЯРНИХ ПОВЕРХНЯХ ЗУБІВ ОБОХ ЩЕЛЕП ЕЛЕМЕНТИ БРЕКЕТ-СИСТЕМИ НЕ ПЕРЕКРИВАЛИ ФОТОКОМПОЗИЦІЙНІ ВІДНОВЛЕННЯ, ЯКІ БУЛИ РОЗТАШОВАНІ У ПРИШИЙКОВИХ ДІЛЯНКАХ, ЩО СТВОРИЛО УМОВИ ДЛЯ ОБСТЕЖЕННЯ СТАНУ ВІДНОВЛЕНЬ ЗА УСІМ ЇХ ПЕРИМЕТРОМ.

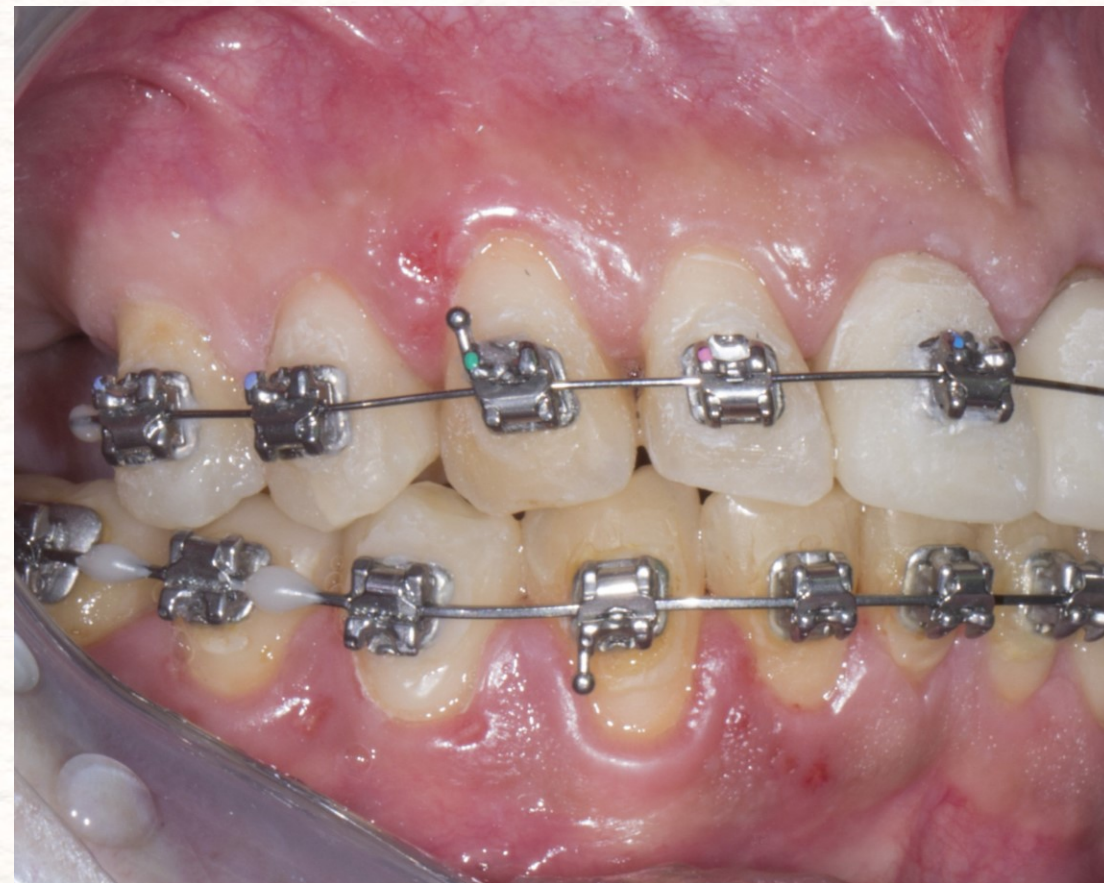

ФОТО ПРЕДСТАВЛЕНІ З ВЛАСНОЇ КЛІНІЧНОЇ БАЗИ

ЗАГАЛОМ, БУЛО ОБСТЕЖЕНО СТАН
123 ПРЯМИХ ВІДНОВЛЕНЬ,
ВИГОТОВЛЕНИХ З РІЗНИХ
ФОТОКОМПОЗИЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ
У ПРИШИЙКОВИХ ДІЛЯНКАХ ЗУБІВ З
ЖИТТЄЗДАТНОЮ ПУЛЬПОЮ ДО
ПОЧАТКУ ОРТОДОНТИЧНОГО
ЛІКУВАННЯ. ТЕРМІН
ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦИХ ВІДНОВЛЕНЬ
У ПОРОЖНИНІ РОТА ПАЦІЄНТІВ
СКЛАДАВ ВІД 1 ДО 2 РОКІВ.

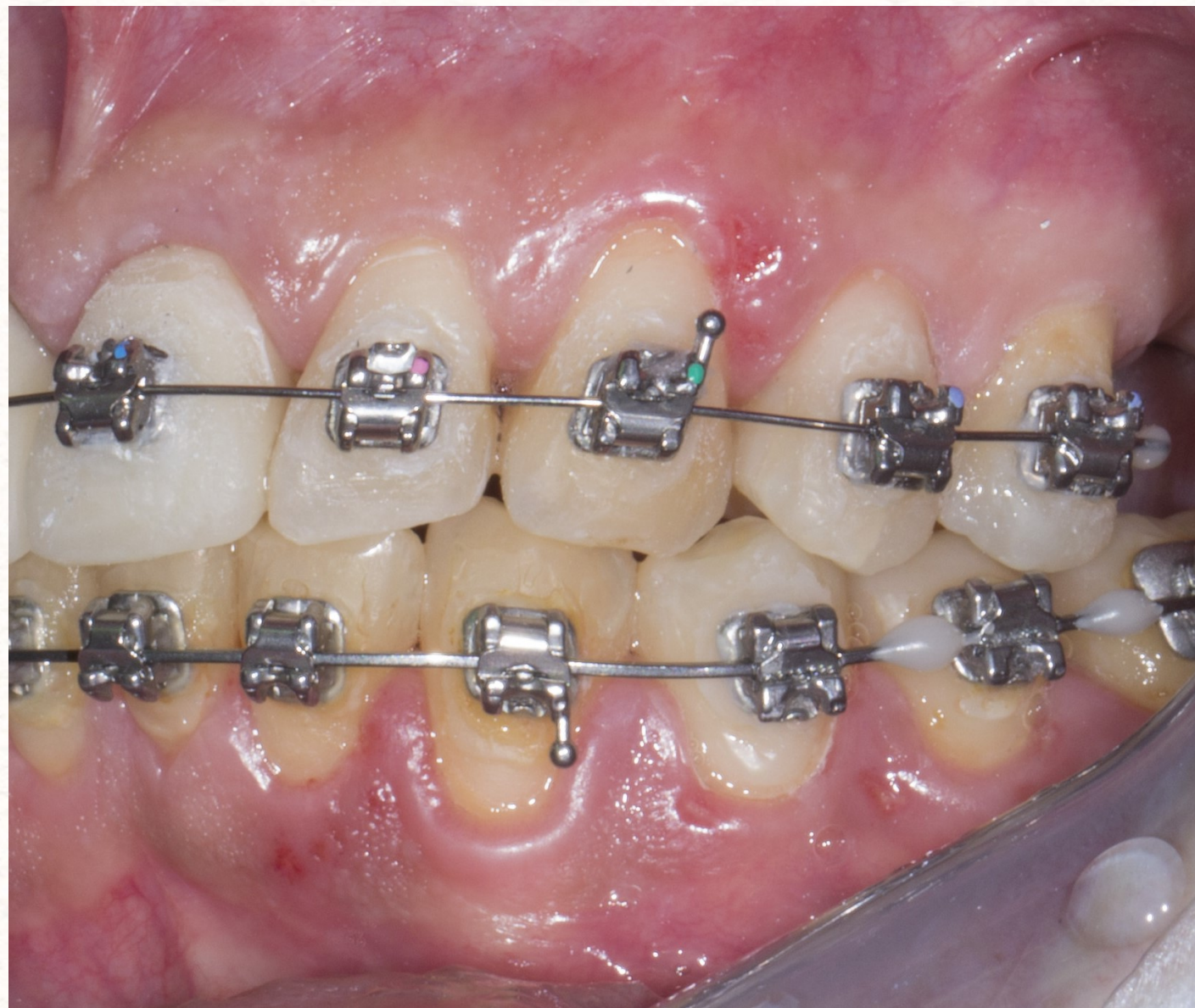

ФОТО ПРЕДСТАВЛЕНО З ВЛАСНОЇ КЛІНІЧНОЇ БАЗИ

ДОСЛІДЖЕННЯ БУЛО ПРОВЕДЕНО З
ДОТРИМАННЯМ ПРИНЦИПІВ
ГЕЛЬСІНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ,
КОНВЕНЦІЇ РАДИ ЄВРОПИ ПРО ПРАВА
ЛЮДИНИ ТА БІОМЕДИЦИНУ, ІНШИХ
ДОКУМЕНТІВ СВІТОВОЇ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ
СПІЛЬНОТИ ЩОДО БІОЕТИЧНИХ
НОРМ, ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА
УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я. ВІД УСІХ ПАЦІЄНТІВ БУЛО
ОТРИМАНО ПОІНФОРМОВАНУ ЗГОДУ
НА УЧАСТЬ У ДОСЛІДЖЕННІ,
ВІДПОВІДНО ДО ЗАТВЕРДЖЕНОЇ
МОЗ УКРАЇНИ ФОРМИ.

**Конвенція
про захист прав і гідності людини
щодо застосування біології та медицини:
Конвенція про права людини
та біомедицину**

Ов'єдо, 4 квітня 1997 року

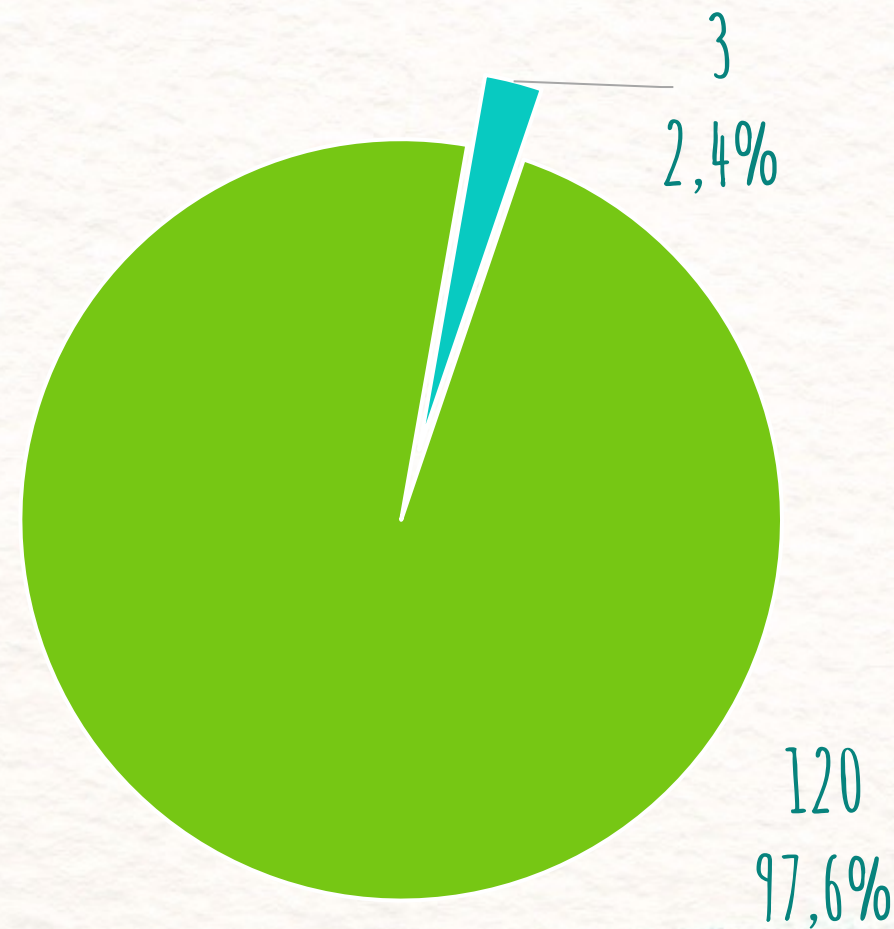
Статус Конвенції див.(994_529)

[HTTPS://ZAKON.RADA.GOV.UA/LAWS/SHOW/994_334#TEXT](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_334#Text)

КЛІНІЧНУ ОЦІНКУ СТАНУ ПРИШИЙКОВИХ ВІДНОВЛЕНЬ ВИКОНУВАЛИ ЗА АДАПТОВАНИМИ ДО МЕТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КРИТЕРІЯМИ (RUGE G., 1998). ОЦІНЮВАЛИ НАЯВНІСТЬ АБО ЧАСТКОВУ ЧИ ПОВНУ ВІДСУТНІСТЬ ВІДНОВЛЕНЬ У ПРИШИЙКОВИХ ДІЛЯНКАХ ЗУБІВ, ПОРУШЕННЯ АНАТОМІЧНОЇ ФОРМИ ВІДНОВЛЕНЬ, КРАЙОВЕ ПРИЛЯГАННЯ ФОТОКОМПОЗИТА ДО ЕМАЛІ ТА КРАЙОВЕ ЗАБАРВЛЕННЯ МЕЖЕЮ ЗА ПЕРИМЕТРОМ, НАЯВНІСТЬ ОЗНАК ВТОРИННОГО КАРІЄСУ. ВИЗНАЧАЛИ ТАКОЖ ВІДПОВІДНІСТЬ ВІДНОВЛЕНЬ ЗА КОЛЬОРОМ ТВЕРДИМ ТКАНИНАМ ВІДНОВЛЕНИХ ЗУБІВ, НАЯВНІСТЬ АБО ВІДСУТНІСТЬ БЛИСКУ ПОВЕРХНІ МАТЕРІАЛУ ВІДНОВЛЕНЬ ТА ЙОГО ШОРСТКІСТЬ.

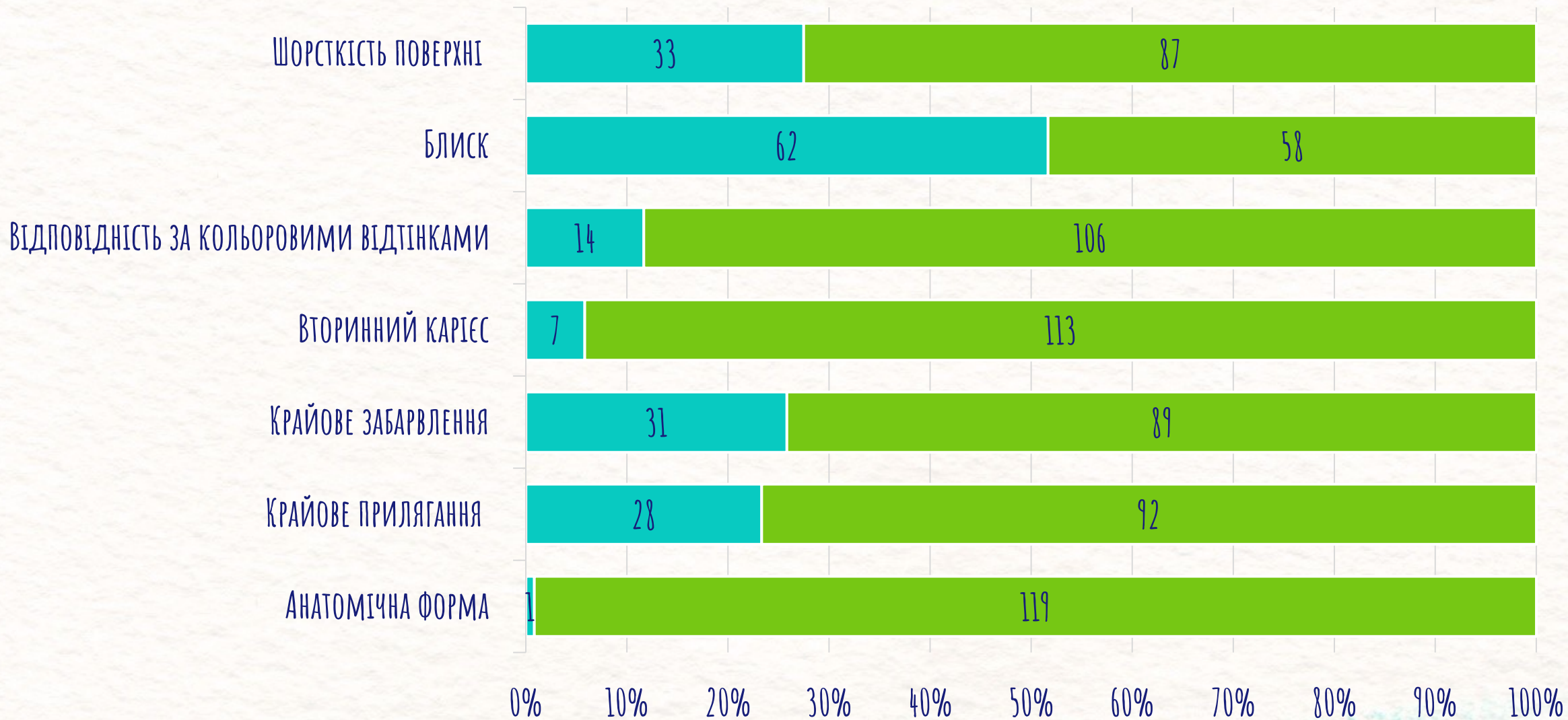
РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У 3 ОСІБ (8,8% ВІД УСЬОГО ЧИСЛА ОБСТЕЖЕНИХ) У ПРИШИЙКОВИХ ПОРОЖНИНАХ ЗУБІВ БУЛИ НАЯВНИМИ ЛИШЕ ЧАСТИНИ ЧИ РЕШТКИ ФОТОКОМПОЗИЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ, ТОБТО 3 ВІДНОВЛЕННЯ (2,4% ВІД ЗАГАЛЬНОЇ КІЛЬКОСТІ) БУЛИ ЧАСТКОВО АБО МАЙЖЕ ПОВНІСТЮ ЗРУЙНОВАНИМИ. ПОРУЧ З ЗАЛИШКАМИ МАТЕРІАЛІВ АБО ПІД НИМИ БУЛИ ВИЯВЛЕНІ КЛІНІЧНІ ОЗНАКИ ВТОРИННОГО КАРІЄСУ. ОЦІНЮВАННЯ ЦИХ ВІДНОВЛЕНЬ ЗА ІНШИМИ ДОСЛІДЖУВАНИМИ КРИТЕРІЯМИ БУЛО НЕМОЖЛИВИМ, ТОМУ ЦІ ПАЦІЄНТИ БУЛИ ВИКЛЮЧЕНІ З ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.

■ КІЛЬКІСТЬ ВІДНОВЛЕНЬ З ВІДХИЛЕННЯМИ, АБС.

■ КІЛЬКІСТЬ ВІДНОВЛЕНЬ БЕЗ ВІДХИЛЕНЬ, АБС.

ОБГОВОРЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

- ЗВЕРТАЄ НА СЕБЕ УВАГУ ВЕЛИКА КІЛЬКІСТЬ ВІДНОВЛЕНЬ, ЯКІ ВТРАТИЛИ БЛИСК, ТАКИХ БУЛО БІЛЬШЕ ПОЛОВИНИ ВІД УСЬОГО ЧИСЛА ОБСТЕЖЕНИХ. ЦЕ ПОВ'ЯЗАНО ЗІ СКЛАДОМ ТА ВЛАСТИВОСТЯМИ ФОТОКОМПОЗИЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ, З ЯКИХ БУЛИ ВИГОТОВЛЕНІ ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЯКІ З ПЛИНОМ ЧАСУ У РІЗНІ ТЕРМІНИ, ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАЗНАЧЕНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ТА ВИХІДНОГО РІВНЯ БЛИСКУ ПІСЛЯ ПЕРВИННОГО ПОЛІРУВАННЯ, СТАЮТЬ ТЬМЯНИМИ.

- У ТОЙ ЖЕ ЧАС, БІЛЬШЕ ЧВЕРТІ ВІДНОВЛЕНЬ МАЛИ ПІДВИЩЕНУ ШОРСТКІСТЬ ПОВЕРХНІ, ЩО ТАКОЖ ПЕВНИМ ЧИНОМ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД НАВЕДЕНИХ ЧИННИКІВ. АЛЕ ПОЯВУ ТЬМЯНОСТІ ТА ПІДВИЩЕНОЇ ШОРСТКОСТІ МОЖЛИВО ПОЯСНИТИ, КРІМ ІНШОГО, ЩЕ Й ПОСТІЙНИМ ТА РЕГУЛЯРНИМ ВПЛИВОМ СТИРАЮЧИХ РУХІВ ЗУБНИХ ЩІТОК, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПАЦІЄНТИ ПІД ЧАС ЧИЩЕННЯ ЗУБІВ. ЗВАЖАЮЧИ НА НАЯВНІСТЬ ЗАФІКСОВАНОЇ НА ВЕСТИБУЛЯРНИХ ПОВЕРХНЯХ ЗУБІВ НЕЗНІМНОЇ ОРТОДОНТИЧНОЇ АПАРАТУРИ, ТАКІ РУХИ, ЯК ПРАВИЛО, МАЮТЬ ГОРИЗОНТАЛЬНЕ СПРЯМУВАННЯ. ДО ТОГО Ж, ПАЦІЄНТИ ПІД ЧАС ОРТОДОНТИЧНОГО ЛІКУВАННЯ ДОСТАТНЬО ПРИСКІПЛИВО СТАВЛЯТЬСЯ ДО ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА, ВОНИ ЧИСТЯТЬ ЗУБИ ДЕЩО ДОВШЕ ТА ЧАСТІШЕ, ПРИКЛАДАЮТЬ БІЛЬШІ ЗУСИЛЛЯ, ІНОДІ ЗАСТОСОВУЮТЬ ЗУБНІ ЩІТКИ ПІДВИЩЕНОЇ ЖОРСТКОСТІ ТА ВИСОКОАБРАЗИВНІ ЗУБНІ ПАСТИ.

- Однак, не дивлячись на інтенсивні гігієнічні заходи, далеко не завжди пацієнтам вдається досягти бажаної максимальної або хоча б достатньої ефективності у боротьбі з накопиченням зубного нальоту, який, безумовно, впливає на стан пришийкових відновлень з фотокомпозитів. В якості підтвердження цього можна навести досить високий показник, який характеризує наявність крайового забарвлення межею матеріалу та емалі. За отриманими даними, у чверті пришийкових відновлень встановлено забарвлення за периметром тієї чи іншої довжини, до того ж, це забарвлення, як правило, є достатньо примітним, що також негативно відбивається на естетичності таких відновлень.

- Близьким до наведеного виявився і показник кількості відновлень з порушеннями крайового прилягання фотокомпозита до емалі.

ФОТО ПРЕДСТАВЛЕНО З ВЛАСНОЇ КЛІНІЧНОЇ БАЗИ

- РЕЗУЛЬТАТОМ ВПЛИВУ НИЗКИ ЧИННИКІВ, У ТОМУ ЧИСЛІ НЕДОСТАТНЬО ЕФЕКТИВНОЇ ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА, МОЖНА ВВАЖАТИ ТАКОЖ ВИПАДКИ ВТОРИННОГО КАРІЄСУ ПОРУЧ З ВІДНОВЛЕННЯМИ У ПРИШИЙКОВИХ ДІЛЯНКАХ ЗУБІВ.

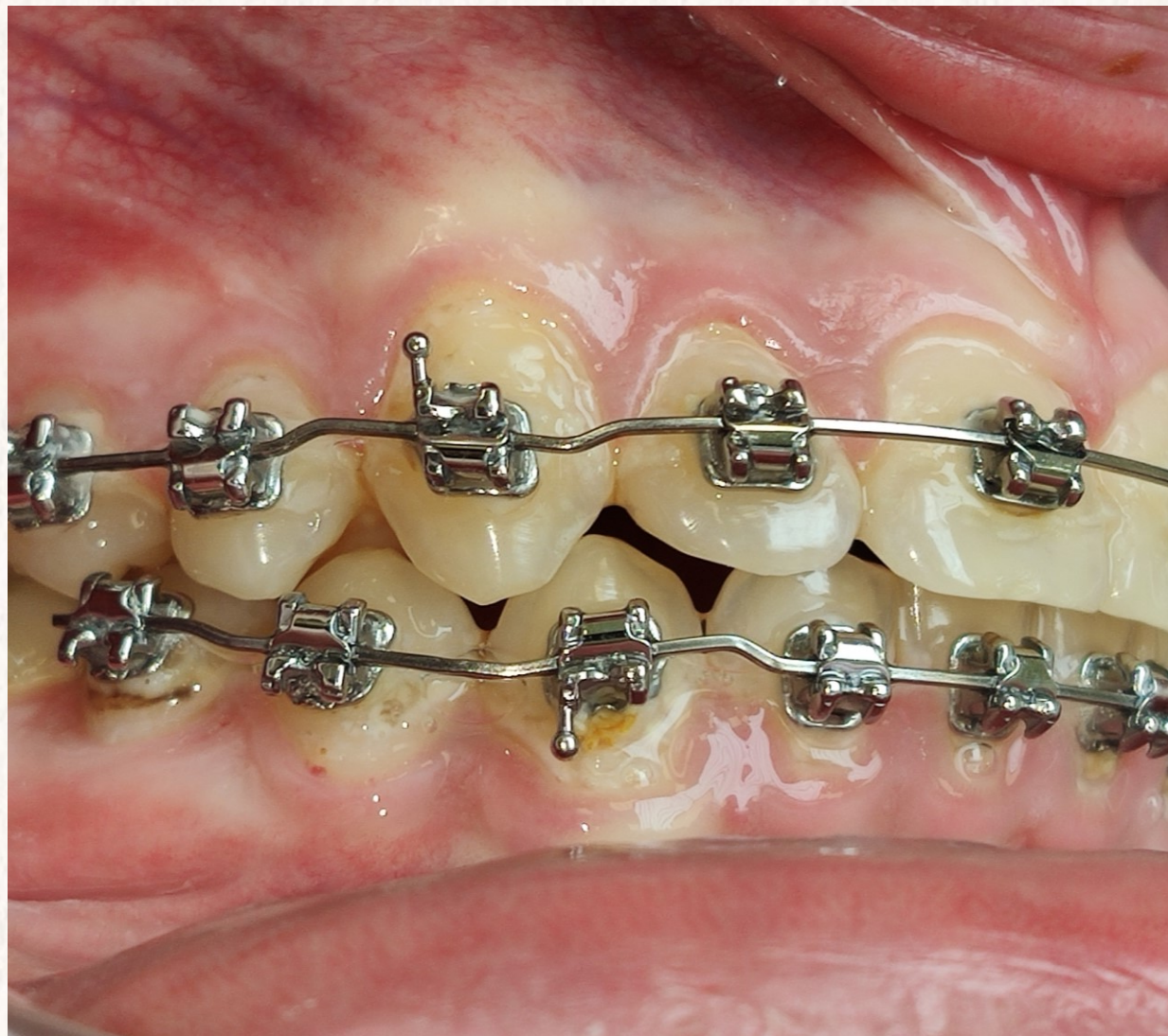

ФОТО ПРЕДСТАВЛЕНО З ВЛАСНОЇ КЛІНІЧНОЇ БАЗИ

КІЛЬКІСТЬ ВИПАДКІВ ВТОРИННОГО КАРІЕСУ, ВСТАНОВЛЕНИХ У ПРОВЕДЕНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ, НЕМОЖЛИВО НАЗВАТИ ВЕЛИКОЮ НАВІТЬ З УРАХУВАННЯМ УРАЖЕНЬ, ЯКІ БУЛИ ДІАГНОСТОВАНІ У ПОРОЖНИНАХ З ЧАСТКОВО АБО МАЙЖЕ ПОВНІСТЮ ЗРУЙНОВАНИМИ ВІДНОВЛЕННЯМИ, АЛЕ СЛІД ЗАУВАЖИТИ, ЩО КОНТРОЛЬНІ ОГЛЯДИ ПАЦІЄНТІВ З МЕТОЮ КОРЕКЦІЇ ОРТОДОНТИЧНОГО ЛІКУВАННЯ МАЮТЬ ВІДБУВАТИСЯ ДОСТАТНЬО ЧАСТО ТА РЕГУЛЯРНО, ЧАСОВІ ПРОМІЖКИ МІЖ НИМИ СКЛАДАЮТЬ, ЯК ПРАВИЛО, ЛИШЕ ДЕКІЛЬКА ТИЖНІВ, ТОМУ І ТАКА КІЛЬКІСТЬ ВІЯВЛЕНИХ ВТОРИННИХ КАРІОЗНИХ УРАЖЕНЬ У ЗУБАХ З ПРИШИЙКОВИМИ ВІДНОВЛЕННЯМИ З УРАХУВАННЯМ ТЕРМІНІВ ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИГЛЯДАЄ, БЕЗСУМНІВНО, ДЕЩО ЗАГРОЗЛИВОЮ.

ВИСНОВКИ

- ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПРЯМИХ ПРИШИЙКОВИХ ФОТОКОМПОЗИЦІЙНИХ ВІДНОВЛЕНЬ У ПАЦІЄНТІВ З ОРТОДОНТИЧНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ У ХОДІ ЇЇ ЛІКУВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ НЕЗНІМНОЇ АПАРАТУРИ ВСТАНОВЛЕНА ДОСТАТНЬО ВЕЛИКА КІЛЬКІСТЬ ЕСТЕТИЧНИХ ПОРУШЕНЬ, ЗОКРЕМА, ТАКИХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ БЛИСКУ ТА ШОРСТКОСТІ ПОВЕРХНІ ФОТОКОМПОЗИЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ, А ТАКОЖ ПОРУШЕНЬ КРАЙОВОГО ПРИЛЯГАННЯ ФОТОКОМПОЗИТІВ ДО ЕМАЛІ ТА НАЯВНОСТІ КРАЙОВОГО ЗАБАРВЛЕННЯ НА МЕЖІ ВІДНОВЛЕНЬ, ЩО МОЖНА ПОВ'ЯЗАТИ З НЕДОСТАТНЬО ЕФЕКТИВНИМИ ЗАХОДАМИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА ТА НЕАДЕКВАТНИМ ВИКОРИСТАННЯМ ВІДПОВІДНИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ НАЯВНОСТІ НЕЗНІМНОЇ ОРТОДОНТИЧНОЇ АПАРАТУРИ.
- АКТУАЛЬНОЮ ТА ЦІЛКОМ ОБҐРУНТОВАНОЮ ВИГЛЯДАЄ РОЗРОБКА ВУЗЬКОСПРЯМОВАНИХ, ДИФЕРЕНЦІЮВАНИХ ТА МАКСИМАЛЬНО ІНДИВІДУАЛІЗОВАНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА ПАЦІЄНТІВ ПІД ЧАС ЛІКУВАННЯ НЕЗНІМНОЮ ОРТОДОНТИЧНОЮ АПАРАТУРОЮ, ЯКІ Б ВРАХОВУВАЛИ РЕГУЛЯРНЕ ЩОДЕННЕ ВИКОРИСТАННЯ ЯК ОСНОВНИХ, ТАК І ДОДАТКОВИХ ЗАСОБІВ ГІГІЄНИ, У ТОМУ ЧИСЛІ ІНТЕРДЕНТАЛЬНИХ, ТА ОБОВ'ЯЗКОВИЙ СИСТЕМАТИЧНИЙ САМОКОНТРОЛЬ. ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТАКИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ МАЄ ПЕРЕДБАЧАТИ ТАКОЖ ОЦІНКУ СТАНУ ПРИШИЙКОВИХ ВІДНОВЛЕНЬ ЗУБІВ.

ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!

АВТОР: ДРАМАРЕЦЬКА С. І., «МОЛЯР», ПОЛОТНО,
ОЛІЙНІ ФАРБИ, 2020.

